

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

ธรรมานุศาสตร์ มงคลที่ ๓๔ ทำพระนิพพานให้แจ้ง-๓๐ ปีที่รอคอย

สิ่งที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสุข และความสำเร็จ ในชีวิตของเรา คือ บุญกุศลที่เราได้ทำไว้อย่างดีแล้ว จะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เราได้บรรลุจุดประสงค์ของชีวิต เราจะเข้าถึงความเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี จะเข้าถึงความเป็นพระราชินี เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ เป็นพระอริยเจ้า เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า หรือแม้ที่สุดเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ก็เพราะบุญนั่นเอง

ในสมัยหนึ่ง มีพระมหาเถระชื่อ พระมหาเถระ เป็นพระที่มีชื่อเสียงทางด้านปริยัติธรรมมาก ท่านมีปัญหาแตกฉานในพระไตรปิฎก จนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระอาจารย์ใหญ่ สอน ธรรมะให้กับ พระภิกษุสามเณร เป็นจำนวนถึง ๓๐,๐๐๐ รูปด้วยกัน เมื่อพระภิกษุสามเณรศึกษาปริยัติธรรมจากท่านแล้ว ก็กราบลาไปปฏิบัติกัมมัฏฐาน ทำสมณวิปัสสนา จนได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์กันมากมาย

มีศิษย์ของท่านองค์หนึ่ง เมื่อได้บรรลุอรหัตผลแล้ว ก็ระลึกถึงคุณของพระอาจารย์ จึงตรวจดูว่า อาจารย์ได้บรรลุธรรมขั้นไหนแล้ว ก็ทราบว่าเป็นปุถุชนอยู่ จะหาคุณวิเศษสักอย่างหนึ่งก็ไม่มี เพราะแม้แต่สอนปริยัติธรรม แต่ไม่ยอมลงมือปฏิบัติ แม้จะมีความรู้มากมายกายกอง เขียวชาอยู่ในพระไตรปิฎก แต่ยังไม่ได้รับรสแห่งพระธรรมที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร พระอรหันต์ผู้เป็นศิษย์ จึงคิดจะช่วยสงเคราะห์พระอาจารย์

เย็นวันหนึ่ง ท่านได้เหาะไปยังกุฏิของพระมหาเถระ ทำเป็นว่าจะไปขอเรียนอนุโมทนาคาถา พระมหาเถระจำศีลไม่ได้เนื่องจากท่านมีลูกศิษย์มาก จึงปฏิเสธว่าตนไม่มีเวลาว่าง เพราะต้องไปสอนพระไตรปิฎกทุกวัน พระอรหันต์จึงเตือนสติพระอาจารย์ว่า..."ท่านอาจารย์ผู้ว่างเปล่า อย่าทำตนเป็นผู้ไม่ว่างอยู่เลย ท่านไม่รู้ตัวหรือว่าขณะนี้ท่านเป็นผู้ที่ประมาทแล้ว ตัวของท่านเป็นเสมือนแผ่นกระดาษสำหรับให้คนทั้งหลายเดินข้ามไป ท่านเป็นที่พึ่งให้แก่คนอื่นก็จริงอยู่ แต่ท่านไม่สามารถเป็นที่พึ่งให้กับตนเองได้ แล้วจะมีประโยชน์อะไร ท่านได้แต่สอนคนอื่น ไม่ได้สอนตนเองเลย แม้ท่านจะแตกฉานในพระไตรปิฎก แต่ถ้าไม่นำความรู้ที่ศึกษามาปฏิบัติแล้ว ท่านก็จะไม่พ้นจากอบายภูมิแน่นอน"

เมื่อพระอรหันต์เตือนสติให้อาจารย์ได้สำนึกแล้ว ก็เหาะขึ้นสู่อากาศ ต่อหน้าพระอาจารย์ พระมหาเถระคิดว่าตนเองเป็นผู้ทรงพระไตรปิฎก สอนให้ผู้อื่นได้บรรลุธรรมมากมาย ถ้าตั้งใจลงมือปฏิบัติ คงไม่เกิน ๓ วันก็จะได้บรรลุเป็นพระอรหันต์อย่างง่ายดาย

ก่อนเข้าพรรษา ๓ วัน ท่านได้เดินทางเข้าไปในป่าใหญ่ เพื่อแสวงหาสถานที่ที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติธรรม ได้ปิดกวาดสถานที่ให้น่าอยู่ แล้วเริ่มบำเพ็ญภาวนาตามหลักปริยัติที่เคยศึกษามา หนึ่งวันผ่านไป ใจก็ยังไม่รวม สองวันผ่านไปก็แล้ว สามวันล่วงเลยไปอย่างรวดเร็ว แม้จะใช้ความเพียรอย่างยิ่งยวด แต่ก็ไม่สามารถทำจิตให้หยุดนิ่งได้ ท่านเกิดมานะขึ้นในใจว่า "ลูกศิษย์ของเราต่างบรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์กันมากมาย ตัวเราเป็นถึงพระอาจารย์ใหญ่ ทำไมจะทำไมได้" จึงอธิษฐานพรรษาอยู่ในป่าแต่ผู้เดียว ทำสมาธิ เจริญภาวนา ตลอดทั้งวันทั้งคืน แม้เวลาจะผ่านไป ๑ เดือน ๒ เดือน จนครบไตรมาส ออกพรรษาแล้ว ก็ยังไม่บรรลุนิพพาน ท่านจึงเพิ่มความวิริยะ อุตสาหะ ด้วยการบำเพ็ญตบะอย่างแรงกล้า อธิษฐานจิตไม่นอนจนกว่าจะเป็นพระอรหันต์

กาลเวลาได้ผ่านไป จาก ๓ เดือนเป็น ๓ ปี จนกระทั่งล่วงเลยมาถึง ๓๐ ปี นักบวชช่วยชราผู้ปรารถนาความเพียรอย่างอุกฤษฏ์ ก็ยังไม่ได้บรรลุนิพพานอะไรเลย ในคืนหนึ่ง ท่านได้รำพึงรำพันน้อยใจในโชคชะตาของตนเอง รู้สึกเสียใจจนมิอาจจะกลั้นน้ำตาไว้ได้ จึงร้องไห้คร่ำครวญอย่างน่าสงสาร และในทีที่ใกล้นั้น ได้มีหญิงสาวคนหนึ่งมาขึ้นร้องไห้อยู่ ท่านจึงเข้าไปถามด้วยความห่วงใย

หญิงสาวได้บอกกับพระมหาเถระว่า ตนเป็นเทพธิดาอาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้มานาน ได้เห็นพระมหาเถระปรารถนาความเพียร จึงเกิดความเลื่อมใส ปรารถนาจะบรรลุคุณวิเศษบ้าง เห็นท่านร้องไห้จึงร้องไห้ตาม เพื่อว่าจะได้บรรลุนิพพานตามท่านไปด้วย

พระมหาเถระเป็นผู้มีปัญญา ทราบว่าเทพธิดามาเตือนสติ ท่านจึงกลับมาพิจารณาตนเอง ทบทวนวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง และในคืนนั้น ท่านได้นั่งทำภาวนาด้วยใจที่สงบเยือกเย็น จิตใจผ่องแผ้ว อารมณ์ดี อารมณ์สบายกว่าทุก ๆ วัน ในที่สุดได้บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์ หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งปวง

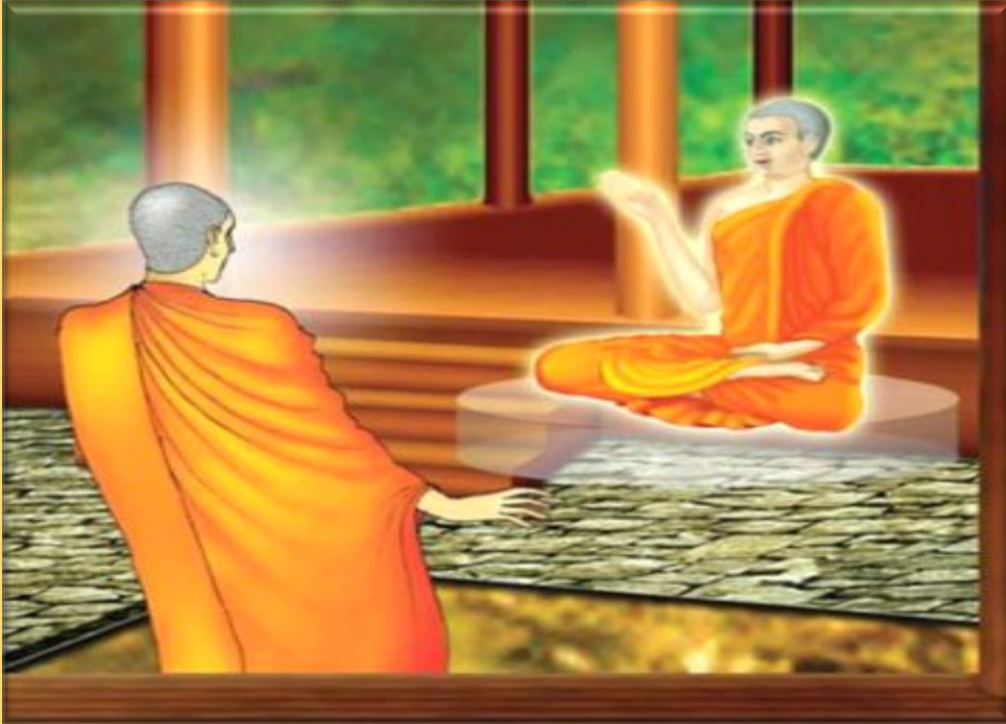
เราจะเห็นว่า การจะหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะนั้น จะต้องลงมือปฏิบัติอย่างเดี่ยวเท่านั้น จะมัวร้องไห้ หรืออ่อนวอนอย่างไร ก็ไม่สามารถบรรลุนิพพานได้ หรือแม้จะมีความรู้ในทางทฤษฎี หรือปริยัติธรรมมากมายเพียงใด แต่ก็ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าจะช่วยให้เราพ้นทุกข์ได้ ดังนั้น การปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามพุทธวิธี จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เราได้บรรลุผลนิพพาน

ดังนั้น การศึกษาทั้งทางด้านปริยัติและปฏิบัติ จึงเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งในพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะการศึกษาและการถ่ายทอดความรู้ถูกต้องสมบูรณ์ เป็นการรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ต่อไปได้ยาวนาน

พระภิกษุสามเณรทั่วประเทศ มีความตั้งใจที่จะศึกษาพระธรรมวินัย ให้ถึงพร้อมทั้ง ๓ ป. คือ ปริยัติ ปฏิบัติและปฏิเวธ รวมทั้งศึกษาวิชาทางโลกเพิ่มเติมด้วย ที่เรียกว่า ปริยัติสามัญ เพื่อให้ความรู้แตกฉานทั้งทางโลกและทางธรรม เนื่องจากท่านชดสนด้านทุนทรัพย์ แต่เปี่ยมด้วยอริยทรัพย์ ภายใน พรั่งพร้อมด้วยบุญบารมี เราจึงน่าจะให้การสนับสนุน เพราะท่านเป็นกำลังสำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นทั้งอายุพระศาสนาและเป็นเนืองนาบุญของโลก

เอกสารประกอบบทความ :
พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับมหาหมกุฎราชวิทยาลัย สักกปัญหาสูตร เล่ม ๑๔ หน้า ๑๘๗

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ